

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลหนองพลวง
อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

โดย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง
อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ 2560 มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ พื้นฟู และส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มี พื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วน ร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็น ปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทาง ศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วย เปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค งานพัฒนาชุมชน สำนักงานปลัด องค์กรบริหารส่วน ตำบลหนองพลวง ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ บ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

งานพัฒนาชุมชน สำนักงานปลัด
องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองพลวง ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	3
บทที่ 3 ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น	5

บทนำ

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านประกอบด้วย ๑๖ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านใหม่ขามป้อม
- หมู่ที่ 2 บ้านหนองพลวง
- หมู่ที่ 3 บ้านหนองแมว
- หมู่ที่ 4 บ้านโคกพระ
- หมู่ที่ 5 บ้านขามทุ่ง
- หมู่ที่ 6 บ้านพุดซา
- หมู่ที่ 7 บ้านม่วง
- หมู่ที่ 8 บ้านบุ
- หมู่ที่ 9 บ้านโคกพระ
- หมู่ที่ 10 บ้านโนนคอย
- หมู่ที่ 11 บ้านหนองจอก
- หมู่ที่ 12 บ้านโคกโจอม
- หมู่ที่ 13 บ้านน้อย
- หมู่ที่ 14 บ้านโนนจิว
- หมู่ที่ 15 บ้านดอน
- หมู่ที่ 16 บ้านบุใหญ่พัฒนา

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของตำบลหนองพลวงมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัยประมาณ ๑๕% เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตร ๘๐% และมีพื้นที่ส่วนอื่น ๕% อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอจักราชประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และตัวจังหวัดนครราชสีมา ๓๗ กิโลเมตร

วิธีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

1. จัดทำโครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการจากผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น
3. สืบหาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น
4. บันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ลงในระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

เป้าหมายโครงการ

ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ระยะเวลาดำเนินการ เดือนกรกฎาคม ถึงกันยายน พ.ศ.2565 สถานที่ดำเนินการในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาใน ท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญา นั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มี ประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นใน ลักษณะต่าง ๆ

อาจสรุปได้ว่า ภูมิปัญญา ท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่ อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ การดำเนินชีวิตของคนใน ท้องถิ่นซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้าน คิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมี ความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนิน ชีวิตใน วงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ใน หลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2541) ได้จำแนกไว้รวม 10 สาขา คือ

1. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตร กับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำ การเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น

2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ ขะลอกการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานอาหาร กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

3. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและ รักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

4. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

5. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการ การค้าการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและ โภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

6. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกัน คุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

7. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

8. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงาน ด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มี ความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

9. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

10. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณี ประเพณีแข่งเรือยาวช่วงออกพรรษา เป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรม ในพื้นที่ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

- ประเพณีวันสงกรานต์
- ประเพณีวันเข้าพรรษา
- ประเพณีแข่งขันเรือยาววันออกพรรษา
- ประเพณีวันลอยกระทง
- ประเพณีบวชป่า

ประเพณีวันสงกรานต์

สงกรานต์หมายถึง การส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่คือ ตั้งแต่ 13 - 15 เมษายน แต่เดิม วันขึ้นปีใหม่ไทย คือ วันเริ่มปีปฏิทินของไทย จนถึง พ.ศ. 2431 และได้มีการเปลี่ยนแปลงมาเป็นวันที่ 1 เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ จนถึง พ.ศ. 2483

๑๗๖๔๗

ประเพณีวันเข้าพรรษา

ประเพณีวันเข้าพรรษา "เข้าพรรษา" แปลว่า "พักฝน" หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ต้องอยู่ประจำ ณ วัดใดวัดหนึ่งระหว่างฤดูฝน พระพุทธเจ้าจึงทรงวางระเบียบการจำพรรษาให้ พระภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด 3 เดือน ในฤดูฝน คือ เริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี เรียกว่า "บุริมพรรษา"

เทียนพรรษา เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ชาวพุทธจะยึดถือเป็นประเพณีนำเทียนไป ถวายพระภิกษุในเทศกาลเข้าพรรษา เพื่อปรารถนาให้ตนเองเป็นผู้เฉลียวฉลาด มีไหวพริบ ประดุจ แสงสว่างของดวงเทียน

เทียนพรรษา คือ เทียนขนาดใหญ่และยาวเป็นพิเศษกว่าเทียนชนิดอื่น สำหรับจุดในโบสถ์ตั้งแต่วันเข้าพรรษา จนถึงวันออกพรรษา (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

ประเพณีวันออกพรรษา

๑๗๖๔๗

ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 เรียกว่าอย่างหนึ่งว่า "วันปวารณา" หรือ "วันมหาปวารณา" คือวันที่พระสงฆ์ทำปวารณากรรม คือเปิดโอกาสให้ เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนกันด้วยเมตตาจิตได้ เมื่อได้เห็นได้ฟังหรือสงสัย ในพฤติกรรมของกันและกัน

- ประเพณีแข่งขันเรือยาววันออกพรรษา ตำบลหนองพลวง

ประเพณี

ประเพณีวันลอยกระทง

ประเพณีลอยกระทงนั้นมีมาแต่โบราณ โดยมีคติความเชื่อหลายอย่าง เช่น เชื่อว่าเป็นการบูชาและขอขมาแม่พระคงคา เป็นการสะเดาะเคราะห์ เป็นการบูชาพระเจ้าในศาสนาพราหมณ์ หรือเป็นการบูชารอยพระพุทธบาท เป็นต้น การลอยกระทงนิยมทำกันในวันเพ็ญ เดือน 12 ของทุก ๆ ปี อันเป็นช่วงที่น้ำในแม่น้ำลำคลองขึ้นสูงและอากาศเริ่มเย็นลง ตามพระราชนิพนธ์พระราชพิธีสิบสองเดือน และตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ได้กล่าวว่า นางนพมาศ หรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์ พระสนมเอกในพระร่วงเจ้าแห่งกรุงสุโขทัย เป็นผู้ริเริ่มประดิษฐ์กระทงสำหรับลอยประทีปเป็นรูปดอกบัวบานขึ้น ซึ่งคนทั่วไปนิยมทำตามสืบต่อมา นอกจากนั้นในศิลาจารึกหลักที่ 1 ยังได้กล่าวถึง งานเผาเทียนเล่นไฟ ของกรุงสุโขทัยไว้ด้วยว่า เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของกรุงสุโขทัย ทำให้ผู้รู้ทั้งหลายสันนิษฐานตรงกันว่า งานดังกล่าวน่าจะเป็นงานลอยกระทงอย่างแน่นอน

ประเพณี

ประเพณีบวชป่า

พิธีบวชต้นไม้หรือการบวชป่า

สืบสานประเพณี การบวชป่า : บวชต้นไม้

พิธีบวชต้นไม้” มีวิถีคิดและวิธีการปฏิบัติคล้ายคลึงกับ “พิธีสืบชะตาแม่น้ำ หรือ คน” ด้วยการต่ออายุให้เจริญยั่งยืน สืบไปพิธีบวชต้นไม้พิธีบวชต้นไม้พิธีบวชต้นไม้พิธีบวชต้นไม้พิธีบวชต้นไม้ช่วงเวลา ทำได้ตลอดปี แต่มักจะทำพิธีในช่วง ฤดูแล้ง

***สืบสานประเพณี การบวชป่า : บวชต้นไม้

พิธีบวชต้นไม้” มีวิถีคิดและวิธีการปฏิบัติคล้ายคลึงกับ “พิธีสืบชะตาแม่น้ำ หรือ คน” ด้วยการต่ออายุให้เจริญยั่งยืน สืบไป พิธีบวชต้นไม้หรือพิธีบวชป่าเป็นพิธี ที่ยังคงสืบทอดประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน มีการประกอบพิธีบวชต้นไม้ ต้นไม้ ที่มีอายุยาวนาน หลายปีในด้านกุศโลบาย ในการรักษาป่าของชาวบ้าน ความเชื่อว่าเขาถ้วนแต่มีผีปกปักรักษา มิให้ ไครมารุกกล้าทำลาย พิธีกรรมที่หลากหลาย อาทิ การเลี้ยงผีขุนน้ำ ผีเจ้าป่าเจ้าเขา ปลูกฝังให้คนต้นน้ำให้มีจิตใจรักษา ป่าและน้ำของเขาไว้ พิธีการบวชต้นไม้ หรือบวชป่าก็เป็นเช่นเดียวกัน

“พิธีบวชต้นไม้” มีวิถีคิดและวิธีการปฏิบัติคล้ายคลึงกับ “พิธีสืบชะตาแม่น้ำ หรือ คน” ด้วยการต่ออายุให้เจริญยั่งยืน สืบไปตามคติความเชื่อ ส่วนที่มาของการ “บวชป่า” มาจากวิธีการห่มจีวรให้กับต้นไม้เช่นเดียวกับการบวชพระ ส่งผล ให้สถานภาพของคนและต้นไม้เปลี่ยนไป นับเป็นการนำความเชื่อทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาป่าต้นน้ำ ชั้นตอนและวิธีการบวชต้นไม้ นิยมทำกันเหมือนงานบุญทั่วไป โดยเจ้าพิธีจะใช้สายสิญจน์ล้อมอาณาบริเวณที่จะบวช ต้นไม้ แล้วนิมนต์พระสงฆ์มาสวดมนต์ เพื่อเป็นสิริมงคลต่อชาวบ้านและต้นไม้ที่จะทำพิธี

เจ้าพิธีจะจูงนำจีวรมีเตรียมไว้ไปห่มให้กับต้นไม้ เป็นอันเสร็จพิธีการบวชให้ต้นไม้ได้บ้าง ก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อและ เจตนาของชุมชนเอง บวชได้ตั้งแต่ต้นไม้ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ แต่ส่วนมากจะเน้นต้นไม้ที่ขนาดใหญ่ มีความสำคัญต่อ การดำรงชีพของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม แม้กระทั่งต้นไม้ในป่าที่ผ่านการรุกรทำลาย เพราะจะสามารถฟื้น คืนสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ได้ในเวลาเพียงไม่กี่ปี ถ้าไม่ถูกรบกวนอีก

ชาวบ้านเชื่อว่า ผืนป่าที่ผ่านพิธีบวช เป็นเสมือนดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าผู้ใดก็ไม่อาจเข้าไปทำลายได้ ทำให้ ต้นไม้มีโอภาสเติบโต และสายน้ำที่เกิดจากป่าต้นน้ำ ก็จะมีพื้นที่ชีวิตอีกครั้งหนึ่ง

การบวชป่าถือเป็นความร่วมมือกันของคนในชุมชน ที่ร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกัน ในการดูแลรักษาป่าและแหล่ง ต้นน้ำลำธารด้วย

ความสำคัญ

- ๑.เป็นการยับยั้งการทำลายธรรมชาติและช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ๒.เป็นการรักษาป่าไม้ที่เป็นต้นน้ำลำธารให้อุดมสมบูรณ์
- ๓.สร้างความสำนึกให้แก่ชุมชนในการดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๑

ด้านการจัดการ
กลุ่มอาชีพในพื้นที่ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

1. กลุ่มทอเสื่อกกยกลาย ↗
2. กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพอัดเม็ด ↗
3. กลุ่มดอกไม้จันทน์ และพวงหรีด ↗
4. กลุ่มขนมไทย
5. กลุ่มมโหรีพื้นบ้าน
6. กลุ่มงานประดิษฐ์จากหลอด

กลุ่มทอเสื่อกกกลาย

ด้วยชาวบ้านม่วงได้ส่งสมภูมิปัญญาชาวบ้านจากในอดีต ปู่ ย่า ตา ยาย นำต้นกก แห้วหมู จันทบูร ลังกา และไหล ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่อยู่ตามแม่น้ำลำคลองมาทอเป็นเสื่อเพื่อสำหรับใช้ในครัวเรือน โดยทอกับที่ที่นั่งกับพื้น ใช้คนในการทอ 2 คน ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ปี 2551 ศูนย์พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หน่วยที่ 20 จังหวัดนครราชสีมา ได้สนับสนุนงบประมาณการฝึกอบรมการทอเสื่อกลาย ระยะเวลาการฝึกอบรม 99 วัน จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่บ้านม่วง หมู่ 7 บ้านใหม่ขามป้อม หมู่ 1 และบ้านโคกโจม หมู่ 12 หมู่บ้านละ 10 คน เข้าฝึกอบรมการทอเสื่อกลาย จากนั้นชาวบ้านก็ได้มาประยุกต์ที่ทอเสื่อจากที่นั่งกับพื้น มาเป็นที่ทอเสื่อแบบนั่งสูง โดยใช้คนทอเพียงคนเดียว ด้วยภูมิปัญญาเดิมที่มีอยู่แล้วทำให้ชาวบ้านม่วงรู้จักคิดค้นเสื่อลายใหม่ๆ ขึ้นอยู่เสมอ

ด้าน ยี่ตงวาม

เสื่อกลายกลายเป็นงานหัตถกรรมที่ผลิตกันในชุมชนบ้านม่วง หมู่ที่ 7 ต.หนองพลวง ทุกคนในชุมชนจะช่วยกันทอเสื่อเมื่อมีเวลาว่างจากการทำไร่นา ไม่ว่าจะป็นเด็กหรือผู้ใหญ่และมีวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นไม่ต้องซื้อ ซึ่งคือการค้าอย่างพอเพียง ต่อมาคนในชุมชนได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการฝึกอบรมอีกเป็นครั้งที่ 2 จากศูนย์พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หน่วยที่ 20 จังหวัดนครราชสีมา มาพัฒนาลายเสื่อให้มีความสวยงาม และนำมาแปรรูปเพื่อเหมาะสำหรับเป็นของฝาก กลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำรายได้มาสู่ครัวเรือน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ได้ทำให้ชาวบ้านอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนด้วยวิธีการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม ทำให้ชาวบ้านม่วงได้มีการรวมกลุ่มสมาชิกขึ้น ในปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มทั้งหมด 20 ท่าน มีการแยกกันทอ ในเรื่องของวัสดุจะมาขอรับที่กลุ่ม เมื่อขาย

ได้นำเงินค่าวัสดุมาคืนให้กับกลุ่ม ซึ่งมีราคาที่ถูกกว่าท้องตลาด เหลือจากค่าวัสดุและหักเข้ากลุ่มบางส่วนเพื่อไว้ในการบริหารจัดการ ก็จะได้เป็นรายได้ของครัวเรือน

ขั้นตอนการผลิต

1. นำต้นกกมาตัดให้ได้ขนาด แล้วเจียกให้ได้เส้นเล็กพอประมาณ ตากทิ้งไว้ให้แห้งประมาณ 2 วัน
2. ย้อมสีกกที่ตากแล้วด้วยสีธรรมชาติหรือสีสังเคราะห์ตามความชอบและรูปแบบความต้องการของตลาด
3. นำมาทอโดยใช้กี่พื้นเมือง ลวดลายของเสื่อจะเกิดจากภูมิปัญญาและเทคนิคต่างๆ ผู้ที่สนใจที่จะทอเสื่อ
ยกเวลานี้ต้องมาศึกษาด้วยตนเอง

ด้านนี้ตัดกรง

ขนมไทย

ความเป็นมาของกลุ่มขนมไทยบ้านม่วง แรกเริ่มเดิมที นางละเอียต ชำนาญหมอ มีบุตรสาวสองคน 2 คน คนโต น.ส.กุลวดี ชำนาญหมอ และ น.ส.รักชนก ชำนาญหมอ นางละเอียตได้ส่งบุตรคนแรก กุลวดี(หน้อย) เข้าเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านบุสามัคคีพัฒนาจนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อมาหน้อยได้เข้าเรียนต่อที่ โรงเรียนจักราชวิทยา โดยหน้อยเป็นคนที่มีพรสวรรค์ในด้านการทำขนมอยู่แล้ว เมื่ออาจารย์ที่โรงเรียนสอนทำขนม ต่างๆ หน้อยก็ชอบที่จะนำมาทำที่บ้านให้ครอบครัวได้รับประทาน ตลอดจนญาติพี่น้องในหมู่บ้านก็ได้ทานอยู่เป็นประจำ ขนมที่ชอบทำก็คือขนมกระทิหีบ ก็เลยลองทำขายดูแล้วก็ขายได้ ต่อมาหน้อยได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัย อาชีวศึกษานครราชสีมา(อศน.) ในแผนกคหกรรม และนำความรู้ที่ได้มาสอนให้มารดาและคนในชุมชนได้ทำกันจนสามารถจัดตั้งเป็นกลุ่มขนมไทยบ้านม่วง ในปี พ.ศ.2544 ต่อมาได้ทำผลิตภัณฑ์ขนมกระทิหีบส่งเข้าคัดสรรสินค้า OTOP ได้ผ่านการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระดับ 3 ดาว ปี 2547 ปี 2549 หน้อย เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุหลังจากเรียนจบระดับ ปวส. สร้างความเสียใจให้แก่ญาติพี่น้อง กลุ่มขนมได้หยุดทำไปเป็นเวลา 1 ปี

ในปี 2550 กลุ่มขนมเริ่มทำขนมอีกครั้ง ได้แก่ขนมทุเรียนมะพร้าว ขนมโรตีสกรอบ ขนมตะโก้ ขนมบัวปั้น และที่ขาดไม่ได้คือขนมกระทิหีบของน้องหน้อย ได้ร่วมกันทำจนกลุ่มผ่านกระบวนการคัดสรรผลิตภัณฑ์ไทย(ขนมกระทิหีบไส้สับปะรด) ระดับ 4 ดาว ปี 2552 จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จนทุกวันนี้แม่บ้านกลุ่มขนมไทยบ้านม่วง หมู่ 7 ได้พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันกลุ่มขนมไทยมีสมาชิก 20 ท่าน มีเงินทุนหมุนเวียน 40,000 บาท

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ให้กับชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อสร้างความสามัคคีให้กับสมาชิกในกลุ่ม
4. เพื่อเป็นแนวทางเพื่อสร้างอาชีพในอนาคต
5. เพื่อสร้างอาชีพให้กับกลุ่มบ้านที่ไม่สามารถไปทำงานนอกเขตได้

วัสดุอุปกรณ์

ส่วนผสมแป้งชั้นนอก

1. แป้งสาลี	1	กิโลกรัม
2. น้ำมันพืช	250	กรัม
3. เนย	200	กรัม
4. น้ำตาล	3	ช้อนโต๊ะ
5. เกลือ	1	ช้อนชา
6. น้ำปูนใส	7	ช้อนโต๊ะ
7. น้ำเปล่า	½	ถ้วยตวง

ส่วนผสมแป้งชั้นใน

1. แป้งสาลี	500	กรัม
2. น้ำมันพืช	200	กรัม

ด้าน ๑๖๖๖๖๖๖๖

ขั้นตอนการทำแป้ง

1. การทำแป้งชั้นนอก โดยเริ่มจากร่อนแป้งสาลีแล้วตวงตามปริมาณ แล้วเอาส่วนผสมทั้งหมดนวดให้เข้ากันจนนุ่ม แบ่งเป็น 3 ส่วนเท่าๆ กัน
2. การทำแป้งชั้นใน โดยร่อนแป้งสาลีแล้วตวงจากนั้นใส่น้ำมัน นวดให้เข้ากันจนได้ที่ แล้วแบ่งแป้งเป็น 3 ส่วนเท่าๆ กัน
3. นำแป้งชั้นนอกมาแผ่ให้บาง เอาแป้งชั้นในวางแล้วหุ้มให้มิด จากนั้นคลึงแป้งให้แผ่ออกแล้วม้วนเป็นวงกลม ทำจนหมดทั้ง 3 ส่วน แล้วนำแป้งใส่ถุงพลาสติกเก็บไว้ประมาณ 15 นาที
4. เอาแป้งที่ห่อไว้ วางบนที่คลึง คลึงไปข้างหน้า ม้วนแป้งให้แน่น ถ้าเอาแป้งวางตามยาว คลึงให้ยาวเท่าเดิมอีกครั้ง แล้วม้วนให้แน่นอีก ตัดแป้งที่ม้วนออกตามขนาดของตัวกระทรีพับที่ต้องการ

รูปกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ "การจักสานด้วยไม้ไผ่"
ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

การฝึกสอน

พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

ผู้มีเกียรติถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ที่ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์

รายละเอียดกิจกรรมประกอบโครงการ

- ๑.ชื่อโครงการ กิจกรรมสำคัญ กิจกรรมสำคัญ
- ๒.ชื่อกิจกรรม วันลอยกระทง
- ๓.ประเภทกิจกรรม () กิจกรรมหลัก
(✓) กิจกรรมรอง
() กิจกรรมสนับสนุน
- ๔.ผู้รับผิดชอบกิจกรรม ๑.ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง
- ๕.วัตถุประสงค์ของกิจกรรม ๑.เพื่อให้เด็กและครูปฏิบัติกิจกรรมวันสำคัญในวันลอยกระทงได้
๒.เพื่อให้เด็กและครูมีเจตคติที่ดีต่อวันเข้าลอยกระทง
๓.เพื่อให้เด็ก ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
- ๖.เป้าหมาย
๖.๑ ด้านผลผลิต (✓) เด็ก () ครู () อาคารสถานที่ (✓) ชุมชน
- ๗.กิจกรรมย่อย ๑.ประชุมนัดหมายเด็กในการจัดเตรียมดอกไม้ ธูปเทียน ในการเวียนเทียน
๒.จัดซื้อ หา วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นเพื่อทำ
๓.ครูพาเด็กเวียนเทียน
๔.ประเมินผล/สรุป/รายงาน
- ๘.ระยะเวลาดำเนินการ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
- ๙.การใช้จ่ายงบประมาณ .
-ไม่ใช้งบประมาณ-
- ๑๐.วิธีการประเมินผล (✓) ด้านปริมาณสำรวจ/ตรวจสอบ
(✓) ด้านคุณภาพ แบบสอบถาม/สัมภาษณ์
(✓) ด้านงบประมาณ/ความคุ้มค่าแบบสอบถาม/สัมภาษณ์
(✓) ด้านระยะเวลา แบบสอบถาม
- ๑๑.ผลที่คาดว่าจะได้รับจากกิจกรรม
๑.เด็กและครูปฏิบัติกิจกรรมวันลอยกระทงได้
๒.เด็กและครูมีเจตนาที่ดีต่อวันลอยกระทง
- ๑๒.เด็ก ครู ผู้ปกครองและชุมชน มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวเสาวนิต สดกลาง)

รูปภาพลอยกระทง

วิชาแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นการเครื่องดนตรีพื้นบ้าน

วิชาการ

นางสาววันเพ็ญ ไยกุลเอี่ยม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง

โครงการต่อเนื่อง

๑๖ พฤษภาคม ... ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

๑. หลักการและเหตุผล

ดนตรีสามารถพัฒนาสมองของเด็กให้ได้รับการพัฒนาที่ดีได้ เด็กที่ชอบดนตรี รักดนตรีทำให้เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดีกว่าเด็กธรรมดาทั่วไป เพราะสมองจะได้รับการพัฒนาที่ถูกต้อง การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูการส่งเสริมขบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรมที่เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมกิจกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ ๒-๕ ปี ต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการสูงสุดในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์โดยตรงเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

๒.๓ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

เด็กทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวงตลอดปีการศึกษา

๔. กิจกรรมขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑.๑ ประชุมวางแผน
- ๑.๒ จัดทำโครงการ
- ๑.๓ อนุมัติโครงการ
- ๑.๔ ดำเนินงานตามโครงการ
- ๑.๕ ประเมินผล

๕. ปฏิทินปฏิบัติงาน

ระยะเวลากิจกรรม	ปีการศึกษา ๒๕๖๕												
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	
๑ ประชุมวางแผน	***												
๒ จัดทำโครงการ	***												
๓ อนุมัติโครงการ	***												
๔ ดำเนินงาน	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	
๕ ประเมินผล												***	

๖.งบประมาณ

๗.การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจของเด็ก

๘.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวงได้รับประสบการณ์ตรง

ลงชื่อ.....*วิไล*.....ผู้เสนอโครงการ
(นางสาววันเพ็ญ ไชยเหลือ้ม)
ครูผู้ดูแลเด็ก

ลงชื่อ.....*น*.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสาวทรงศรธรรม ลุ่มกลาง)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง

ที่ นม ๘๔๘๐๔/

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตามที่ดิฉัน นางสาววันเพ็ญ ไยงเหลื่อม ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดนครราชสีมา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งข้าพเจ้าได้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้วผลการดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ทุกประการ

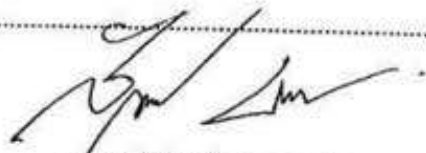
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

วันเพ็ญ

(นางสาววันเพ็ญ ไยงเหลื่อม)

ครูผู้ดูแลเด็ก

ความเห็น.....

(นายชัยวัฒน์ ยอดขาว)

- นักวิชาการศึกษา รักษาราชการ

หัวหน้าส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้เพลงโครมพร้อมสาธิตการแสดง

กิจกรรมที่ ๒

ปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้กับเด็กๆเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้าน

ကာကွယ် ၃

ကုသုတ္တရာ

ပိတ်တိုက် ၃

กิจกรรมที่ 4

ทำโทนกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

แหล่งเรียนรู้ชุมชนมีปัญญาท้องถิ่นการจักสานจากไม้ไผ่

วิชาการ

โครงการ นางสาววันเพ็ญ โยงเหลือม
 ที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง
 ลักษณะของโครงการ โครงการต่อเนื่อง
 ระยะเวลาดำเนินงาน ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มีนาคม ๒๕๖๕

๑. หลักการและเหตุผล

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูการส่งเสริมชนวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคมวัฒนธรรมที่เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมกิจกรรมดังกล่าวซึ่งเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ ๒-๕ ปี ต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการสูงสุดในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์โดยตรงเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

๒.๓ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

เด็กทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวงตลอดปีการศึกษา

๔. กิจกรรมขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑.๑ ประชุมวางแผน
- ๑.๒ จัดทำโครงการ
- ๑.๓ อนุมัติโครงการ
- ๑.๔ ดำเนินงานตามโครงการ
- ๑.๕ ประเมินผล

๕. ปฏิทินปฏิบัติงาน

ที่	ระยะเวลากิจกรรม	ปีการศึกษา ๒๕๖๕											
		พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
๑	ประชุมวางแผน	***											
๒	จัดทำโครงการ	***											
๓	อนุมัติโครงการ	***											
๔	ดำเนินงาน	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***	***
๕	ประเมินผล											***	***

บันทึกข้อความ

พระราชกรณียกิจ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง

ที่ นม ๘๔๘๐๔/

วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามที่ดิฉัน นางสาววันเพ็ญ ไชยเหลือง ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งข้าพเจ้าได้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้วการดำเนินการโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาววันเพ็ญ ไชยเหลือง)
ครูผู้ดูแลเด็ก

ความเห็น..... ๘157๒.

(นายชิวฉวี โชคชารา)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรียนรู้ในแหล่งชุมชน
การจักสานจากไม้ไผ่

